

ARCHEOLOGIENOTA DIEPENBEEK – UCLL

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN,
G. VERBELEN, E. DIRIX,
N. PIL & A. SYS

MAART 2017

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Diepenbeek - UCLL

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, Evelien Dirix, Nathalie Pil & Annelien Sys

Opdrachtgever

University College Leuven-Limburg

Projectnummer

2017C25

Plaats en datum

Kortenaken, 6 maart 2017

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2017C25

ISSN 2034-5615

© 2017 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	4
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	4
1.3	<i>Doelstellingen</i>	7
1.4	<i>Onderzoeksvragen</i>	7
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie</i>	8
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	10
3	Bureauonderzoek	11
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	12
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	20
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen</i>	21
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	24
4	Resultaten bureauonderzoek	25
4.1	<i>Algemeen</i>	25
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	25
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	26
4.4	<i>Programma van maatregelen</i>	27
5	Bibliografie	28
6	Figurenlijst.....	29
7	Plannenlijst.....	30

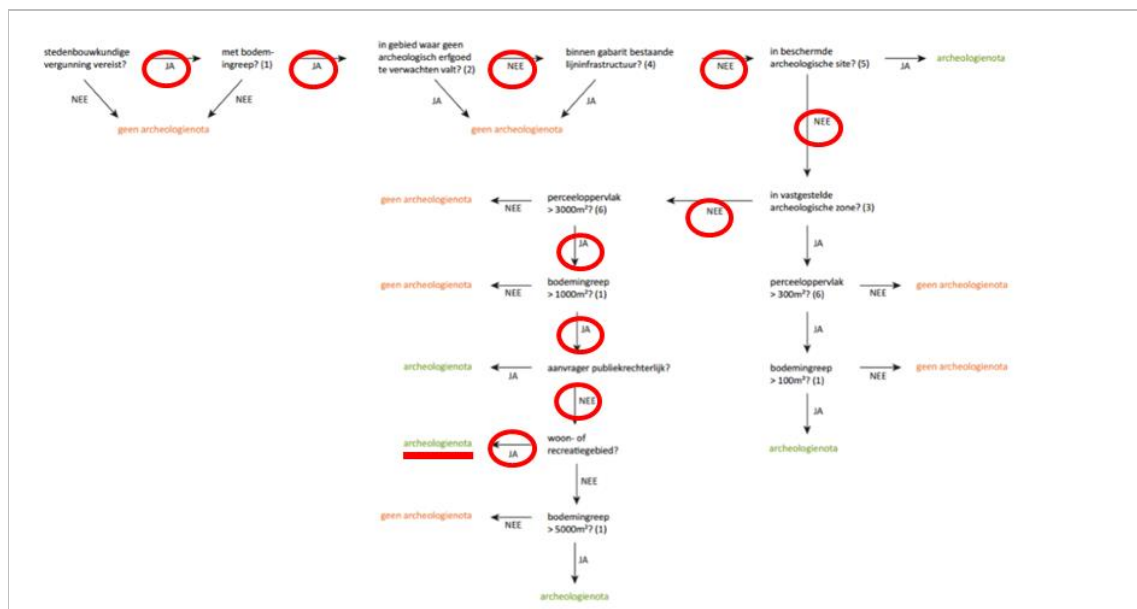
1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een stedenbouwkundige vergunning of een verkavelingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een stedenbouwkundige aanvraag is afhankelijk van een aantal criteria (Figuur 1):

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij stedenbouwkundige vergunningen

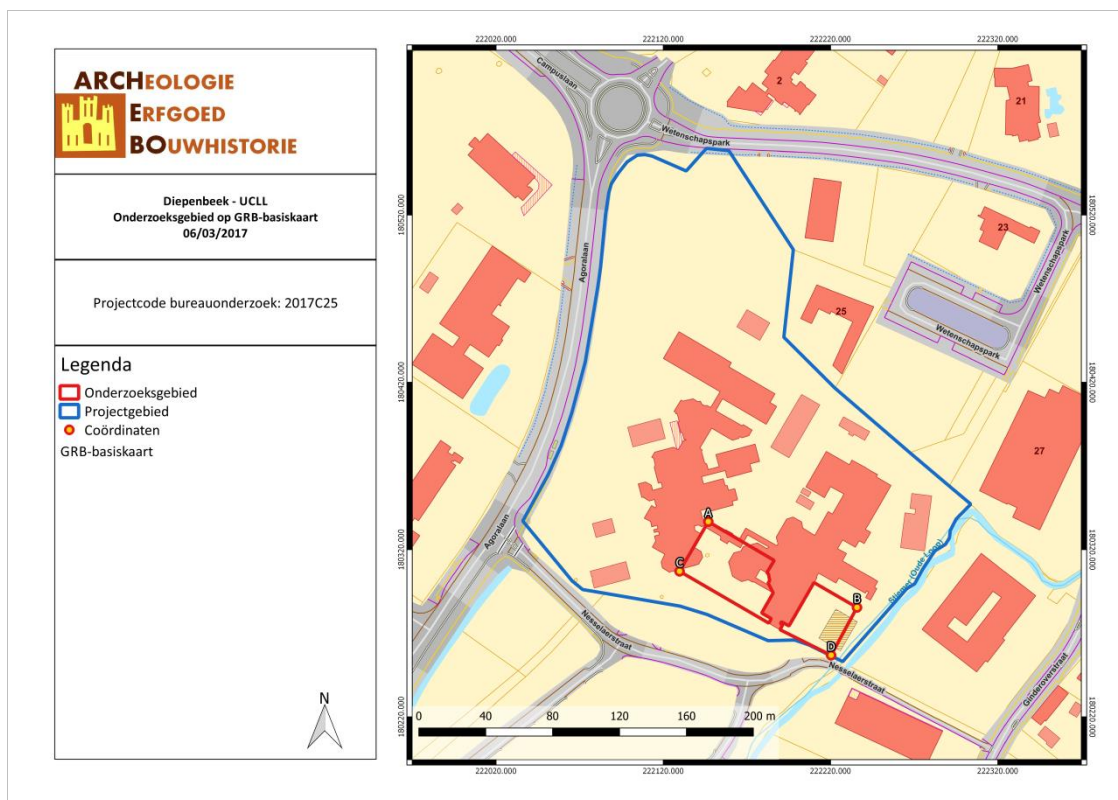
1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een stedenbouwkundige aanvraag heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor de bouw van een nieuw gebouw op de campus van UCLL Diepenbeek.

Aangezien de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning pas na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in maart 2017 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. Contactpersoon bij de opdrachtgever, **UCLL**, was Pieter Vandeputte. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

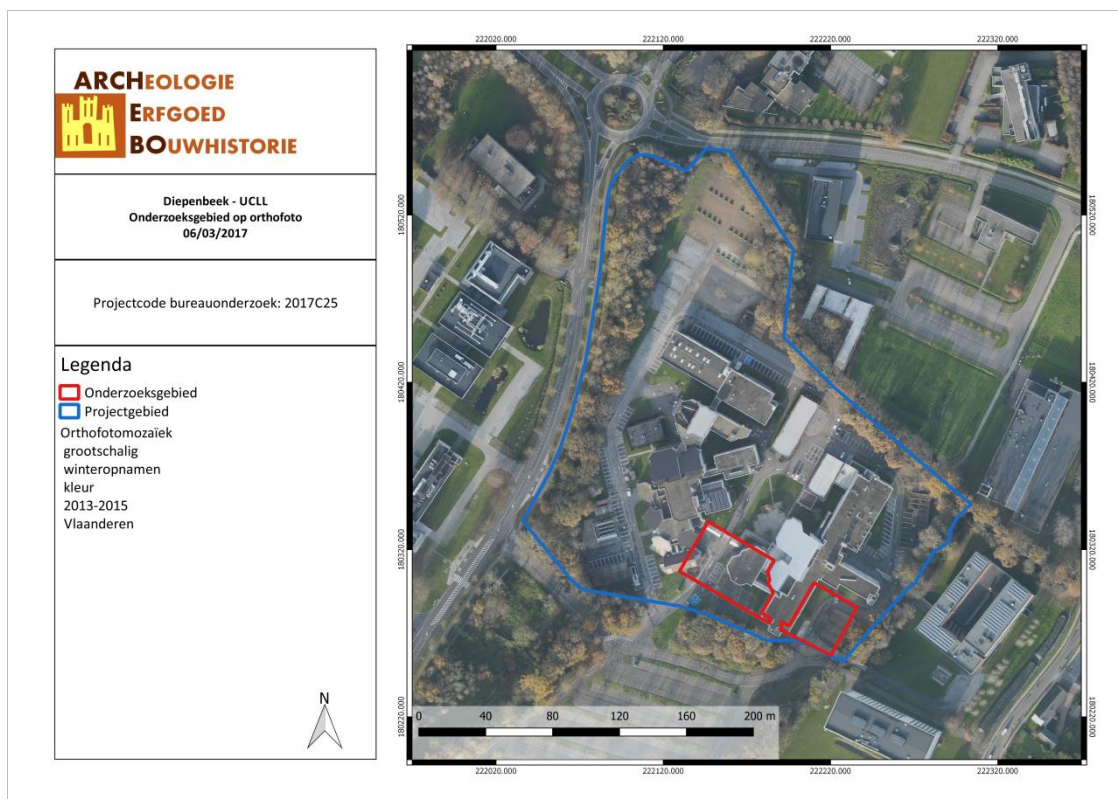
Administratieve fiche	
Naam site:	Diepenbeek - UCLL
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem
Ligging:	Limburg, Diepenbeek, Universiteitslaan
Kadaster:	Diepenbeek, Afd. 1, Sectie A, 255/H
Coördinaten (zie hoofdstuk 1.2):	A X 222146.920
	Y 180336.730
	B X 222235.815
	Y 180285.427
	C X 222129.723
	Y 180307.043
	D X 222220.338
	Y 180256.865
Opdrachtgever:	University College Leuven-Limburg
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba
Projectcode bureauonderzoek:	2017C25
Projectleiding:	Jan Claesen
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014
Bewaarplaats archief:	ARCHEBO bvba (tijdelijk)
Grootte projectgebied:	45035,86 m ²
Grootte onderzoeksgebied	3000 m ²
Uitvoeringsperiode:	6 maart – 16 maart 2017
Reden van de ingreep	Aanbouw van nieuw gebouw
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek,

De onderstaande GRB-kadasterkaart en de Orthofoto tonen het onderzoeksgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

DIUC/17/03/06/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het onderzoeksgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2017)

DIUC/17/03/07/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2017)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het onderzoeksgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

Deze archeologienota dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed en nadien bij de aanvraag voor de bouwvergunning gevoegd te worden.

1.3.1 Randvoorwaarden

Binnen het onderzoeksgebied zijn er nog gebouwen en verhardingen aanwezig. Deze dienen eerst verwijderd te worden alvorens er kan overgegaan worden tot archeologisch bodemonderzoek. Indien bebouwing/kelders of verhardingen verwijderd worden, moet dit onder begeleiding van een archeoloog gebeuren.

1.4 ONDERZOEKSVRAGEN

Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het onderzoeksgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

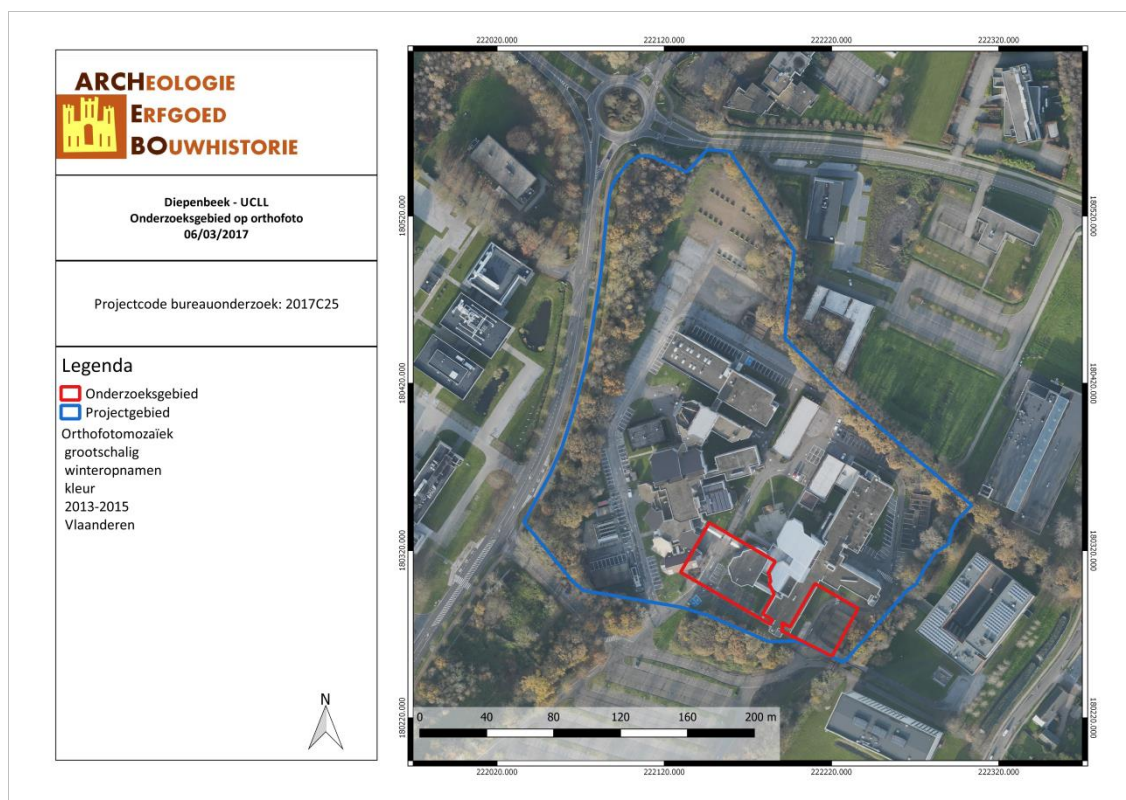
2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Binnen het projectgebied bevindt zich de campus van het UCLL Diepenbeek. Binnen het onderzoeksgebied zijn er gebouwen en wegen aanwezig. Onder het onderzoeksgebied zijn er heel wat leidingen aanwezig zoals brandleidingen, gasleiding, dwa en rwa. De diepte waarop de leidingen zijn aangelegd zijn niet bekend.

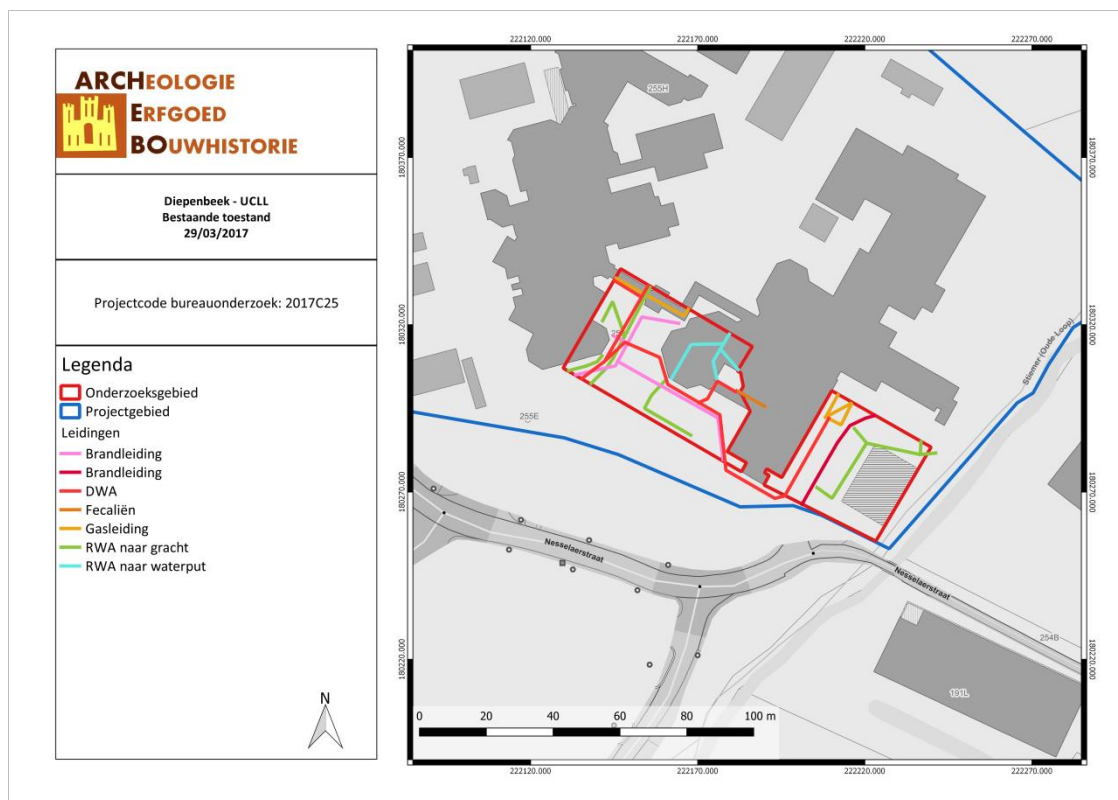
De aanwezige bebouwing hebben geen kelders. De diepte waarop eventuele fundamenteën zijn gegraven zijn niet bekend.

De wegverhardingen hebben geen wegkoffers. Aannemelijk is dan ook dat deze niet dieper dan 40cm insnijden onder het maaiveld.

DIUC/17/03/07/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2016)

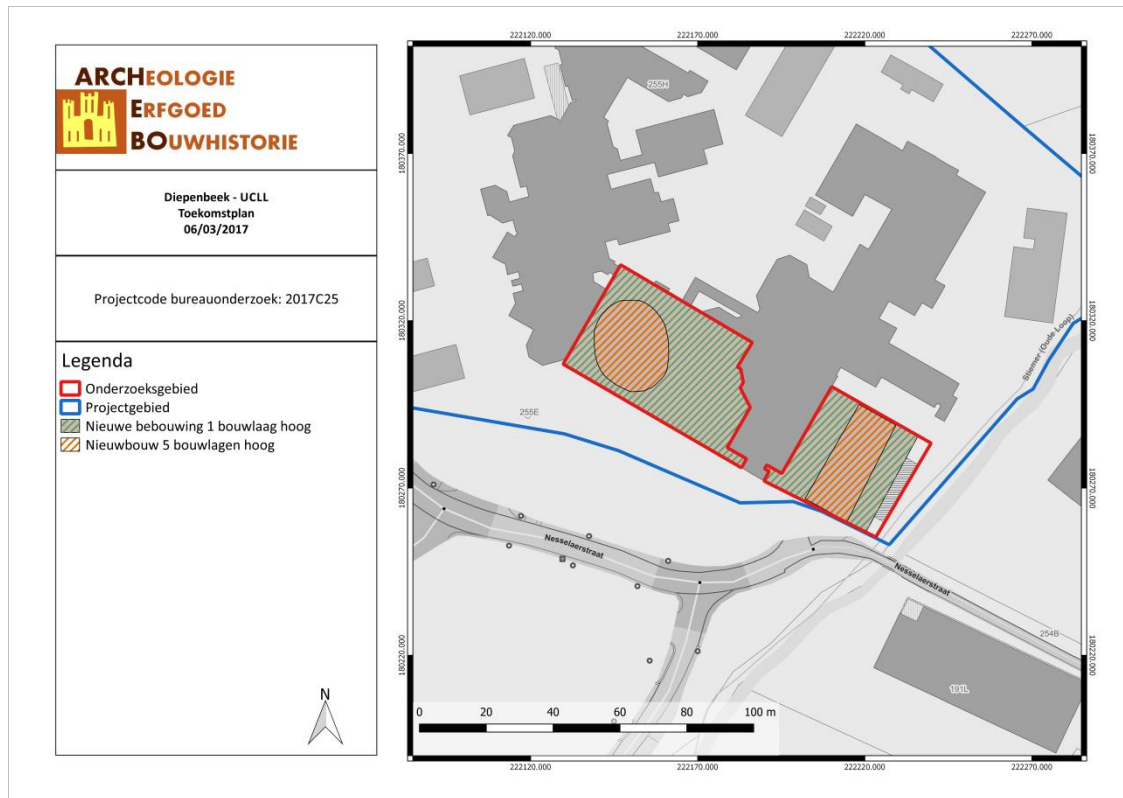

DIUC/17/03/07/4 - Digitale aanmaak

Figuur 5: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2016)

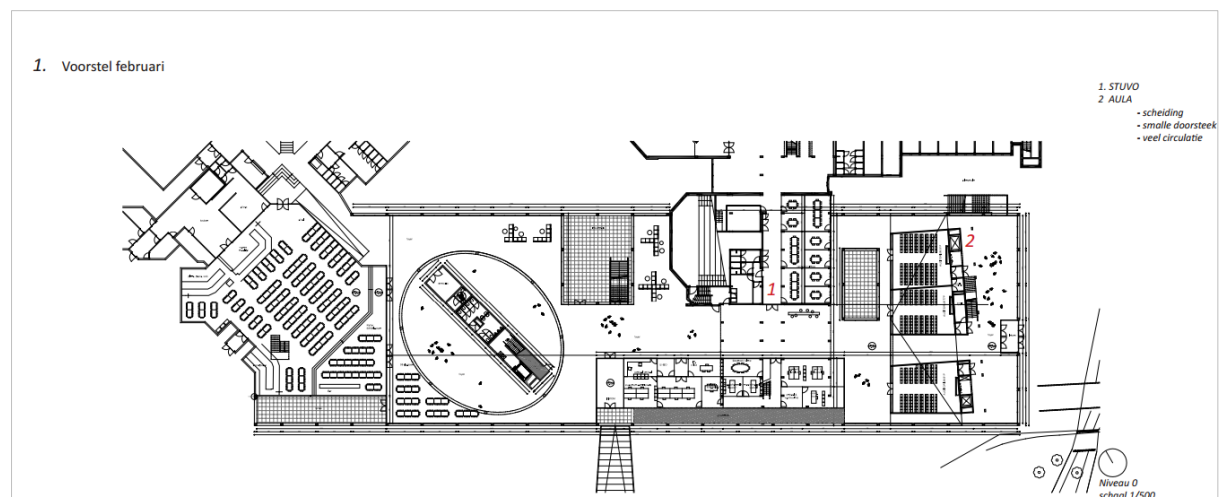
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Binnen het onderzoeksgebied worden nieuwe gebouwen gerealiseerd. Het gehele onderzoeksgebied zal bebouwd worden. Onder een deel van het ovale gebouw zal er een kelder gegraven worden van 350 cm diep. De rest van de funderingen gebeurt op paalfunderingen. Er zullen ook boringen zijn voor een boorgat-energie opslag.

DIUC/17/03/07/5 - Digitale aanmaak

Figuur 6: Situering van het onderzoeksgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2016)

Figuur 7: Toekomstige indeling (UCLL, 2017)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

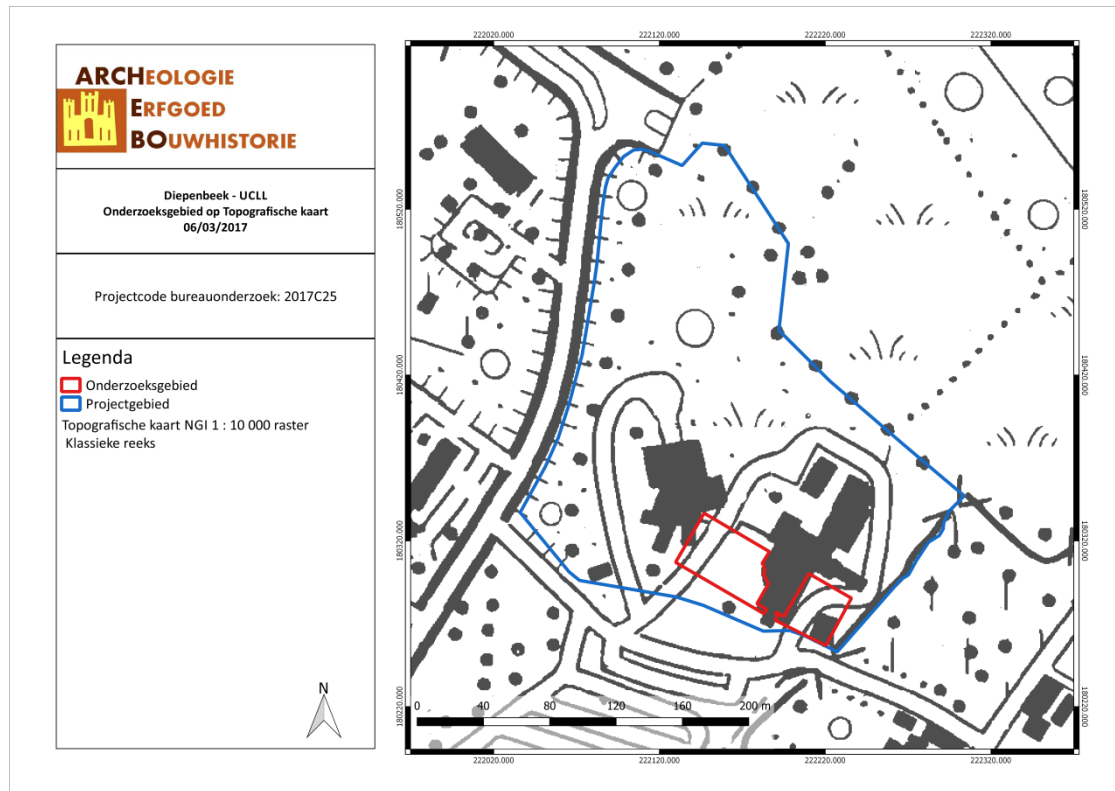
In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

De gebruikte kaarten werden in georeferencierte vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplot om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

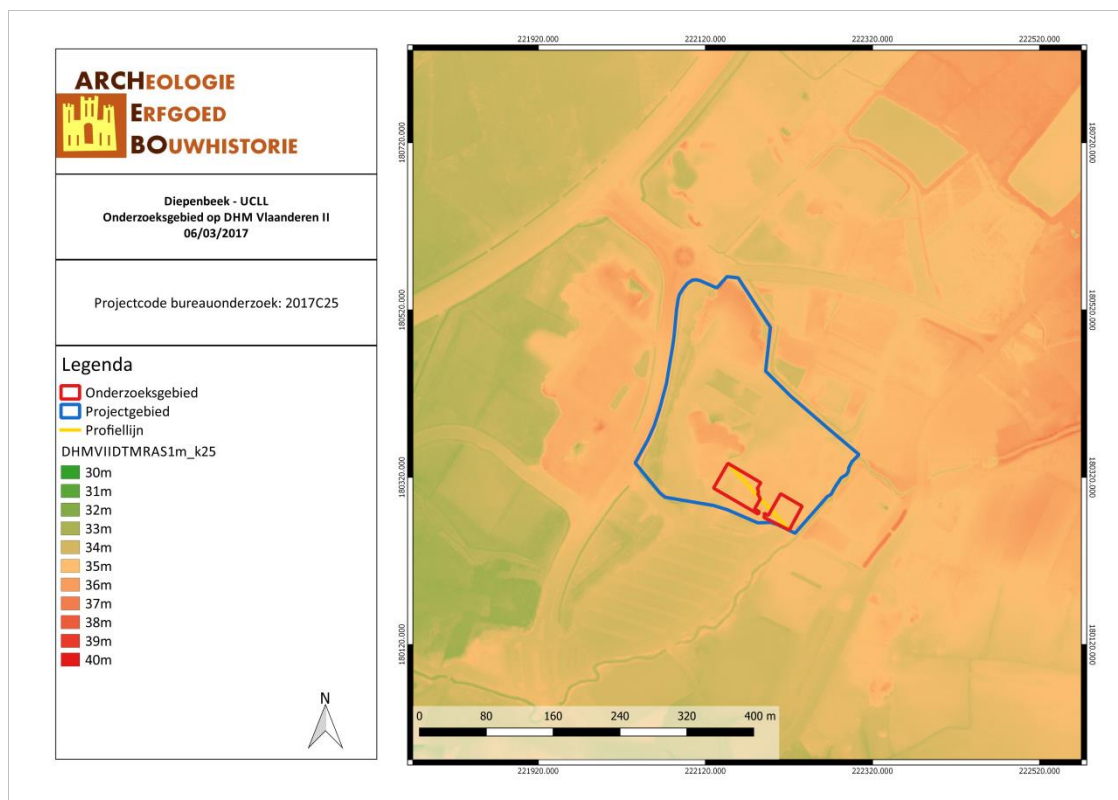
3.1.1 Topografische situering

Het onderzoeksgebied ligt in de gemeente Diepenbeek (provincie Limburg) op ca. 4km van het historisch centrum van de stad Hasselt. Het projectgebied ligt tussen ongeveer 35 en 35,5 meter boven de zeespiegel.

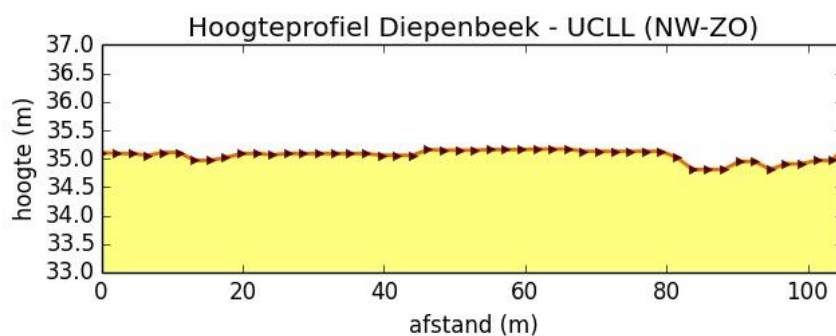
DIUC/17/03/07/6 - Digitale aanmaak

Figuur 8: Topografische kaart met situering van het onderzoeksgebied (Geopunt, 2016).

DIUC/17/03/07/7 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Situering van het onderzoeksgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2016).

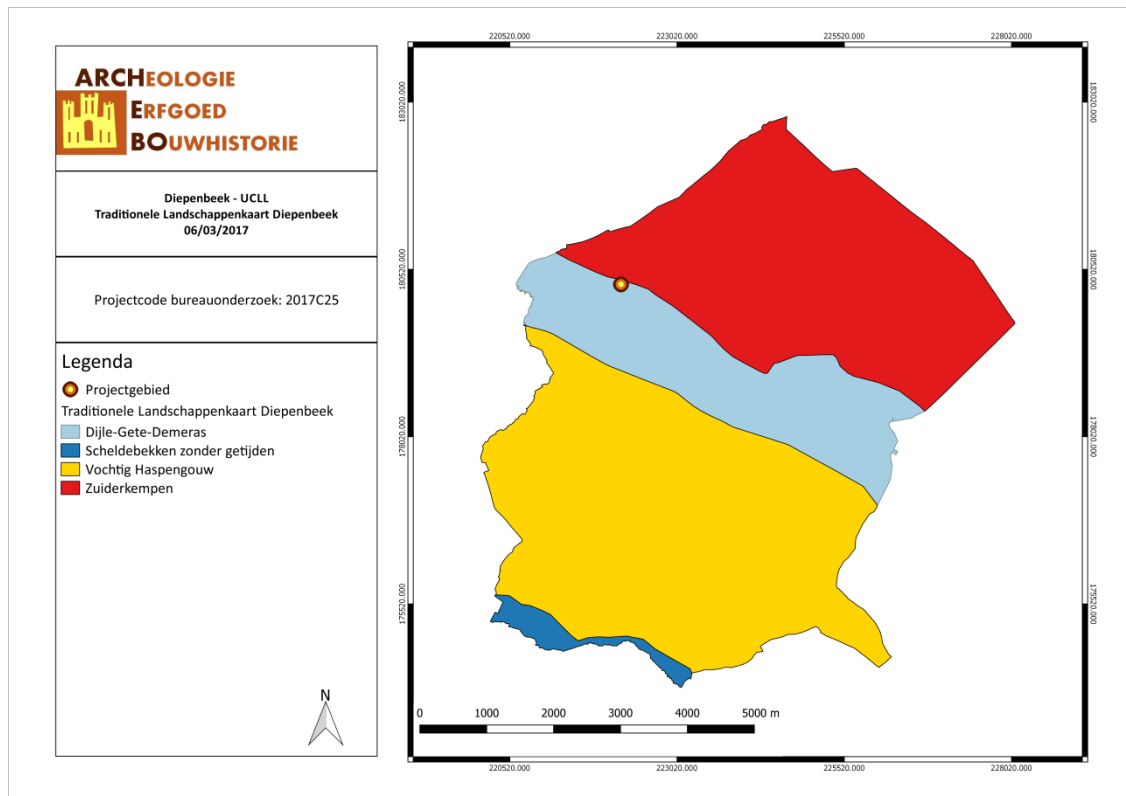

Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in NW-ZO richting (Geopunt, 2016).

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het onderzoeksgebied ligt binnen de grensgebied tussen Vochtig Haspengouw en de Zuiderkempen, namelijk het Dijle-Gete-Demeras. Dit omwille van het feit dat er verschillende beekjes en riviertjes aanwezig zijn die in de Demer uitmonden.

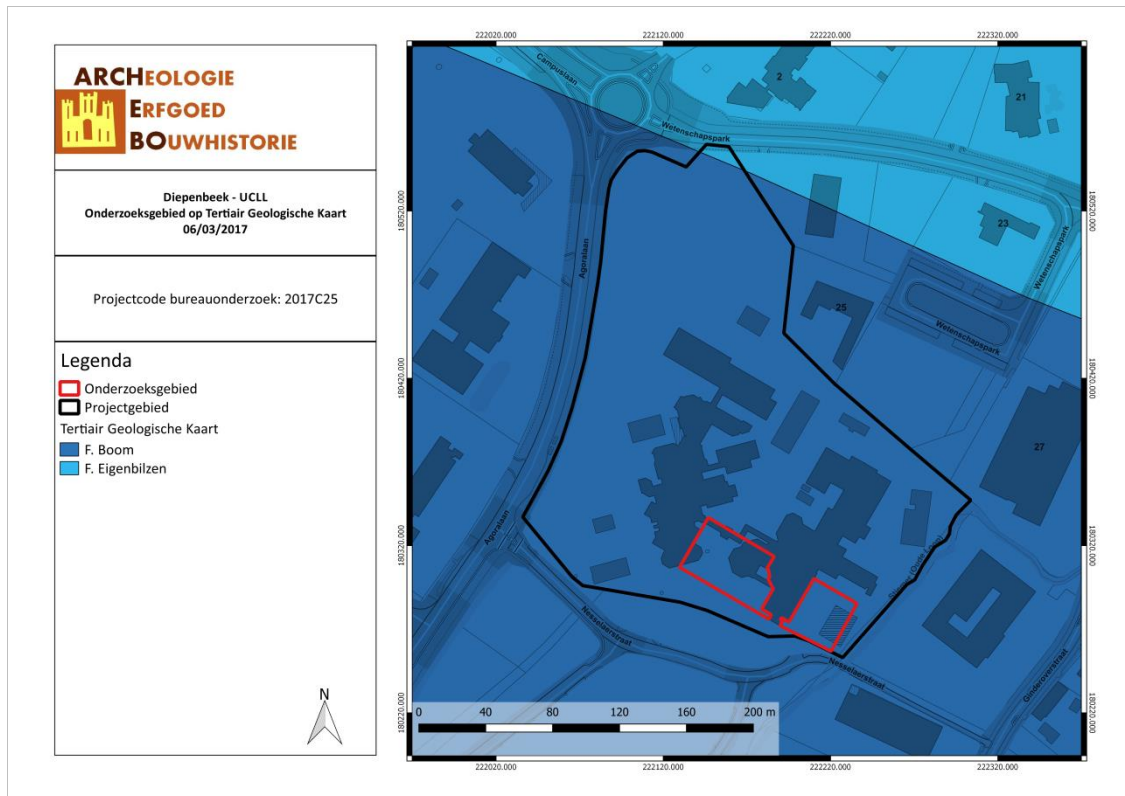

DIUC/17/03/07/8 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Ledegem aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2016)

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het onderzoeksterrein zich binnen de Formatie van Boom. Deze is opgebouwd uit blauwgrijze tot bruinzwarte klei, die zandhoudend is, afgewisseld dunne lagen silt, septaria-horizonten.

DIUC/17/03/07/9 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Situering van het onderzoeksgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2016).

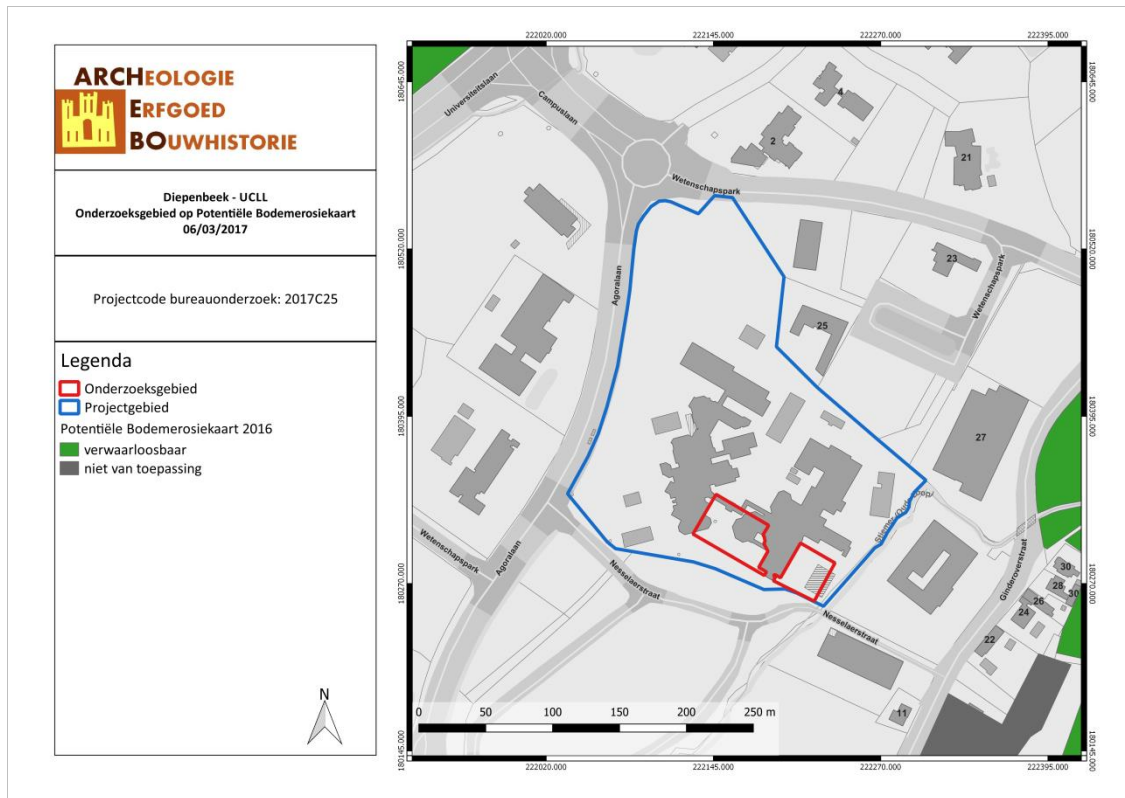
Volgens de quartairgeologische kaart (1/50.000) kent het onderzoeksgebied type 15 | 13. Onderaan bevindt zich 15. Dit is 'rivieralluvium ten noorden van de Demer'. Dit zijn zandige afzettingen van het rivierstelsel ten noorden van de Demer. Hierboven bevinden zich eolische afzettingen (13).

DIUC/17/03/07/11 - Digitale aanmaak

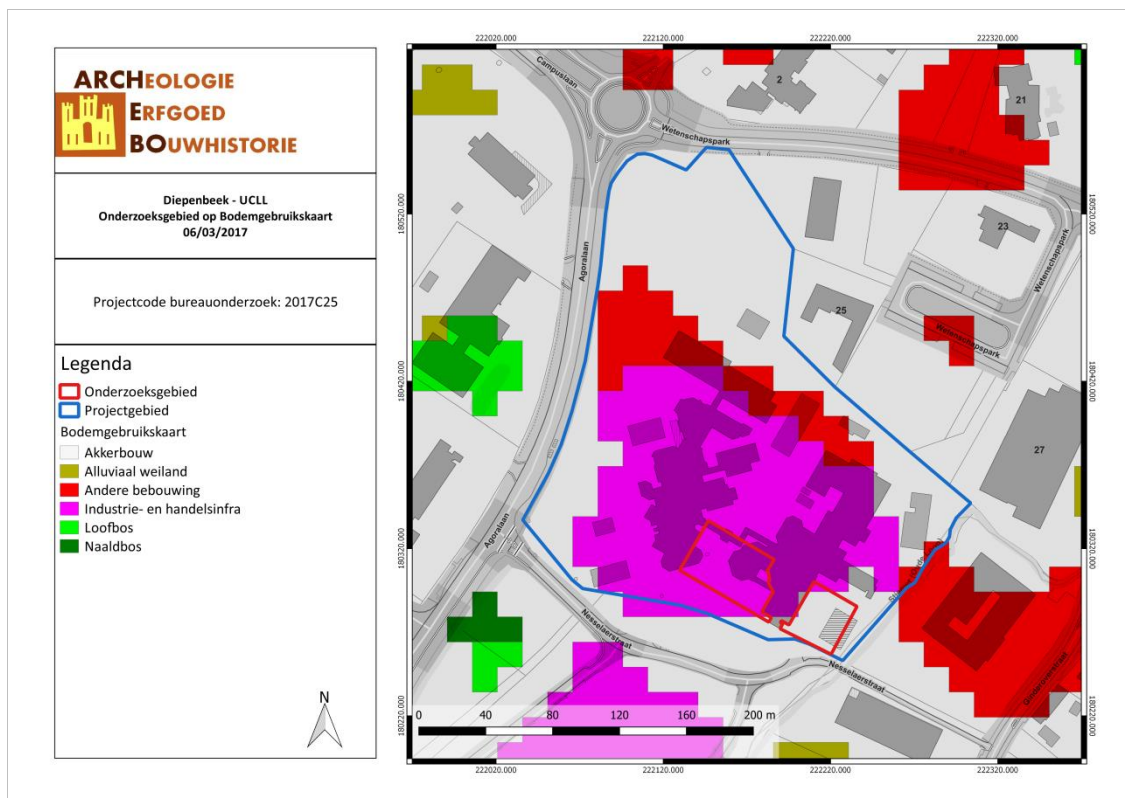
Figuur 15: Situering van het onderzoeksgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2016).

Op de Potentiële bodemerosiekaart is het onderzoeksgebied niet gekarteerd. In de omgeving is de kans op erosie verwaarloosbaar. Op de bodemerosiekaart staat het onderzoeksgebied gekarteerd als industrie-/handelsinfrastructuur en voor een klein gedeelte als akkerbouw.

DIUC/17/03/07/13 - Digitale aanmaak

Figuur 17: Situering van het onderzoeksgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2016).

DIUC/17/03/07/14 - Digitale aanmaak

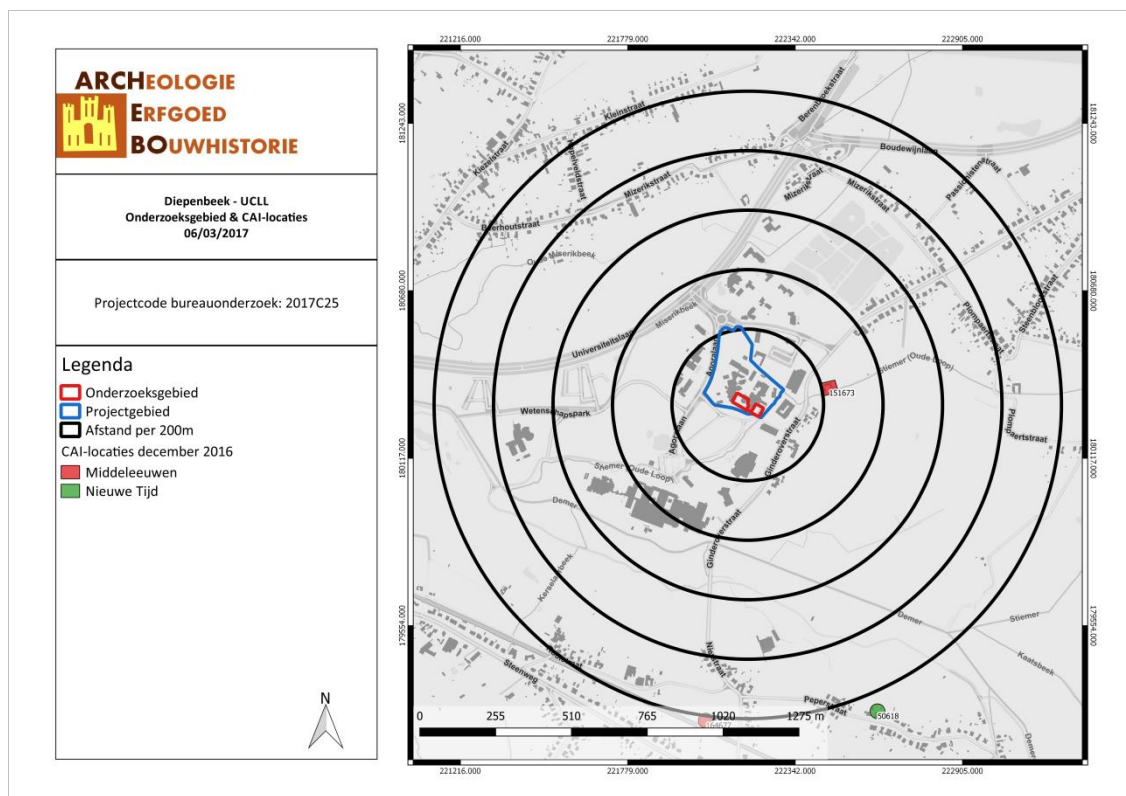
Figuur 18: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2016).

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris toont slechts 3 vondsten in de directe omgeving. Op ca. 200m ten oosten van het onderzoeksgebied bevindt zich locatie 151673. Het gaat hier om een molen uit de Late Middeleeuwen. Net buiten een straal van 1km ten zuiden van het projectgebied bevinden zich 2 locaties. De eerste (50618) is een losse vondst aardewerk uit de Nieuwe Tijd. De tweede (164677) is Franse anonieme rekenpenning "a la couronne" met op de keerzijde een geelied kruis in vierpas. De muntplaats is mogelijk Doornik en wordt vermoedelijk in 15de eeuw gedateerd.

CAI-Locatie	Beschrijving	Datering
50618	Losse vondst, aardewerk	Nieuwe Tijd
151673	Molen	Late Middeleeuwen
164677	Losse vondst, munt	Late Middeleeuwen

DIUC/17/03/07/15 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2016).

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1.1.1 *Onderzoek historische bronnen.*

Midden 11e eeuw werd een Romaanse kerk met toren gebouwd. In 1235 werd het patronaatsrecht en het tiendrecht toegekend aan de Abdij van Villers, om in 1382 overgedragen te worden aan het Sint-Lambertuskapittel.³

Diepenbeek werd in 1092 voor het eerst vermeld als Tidebachen, de beek van Teudo. Oorspronkelijk was Diepenbeek een vrije heerlijkheid. De heerlijkheid werd in de eerste helft van de 13e eeuw betwist door de prinsbisschoppen van Luik en de hertogen van Brabant. Uiteindelijk werd Diepenbeek een Luiks leen, maar vanaf 1266 was er ook Brabantse afhankelijkheid. In 1359 kwam, met de dood van Hendrik van Diepenbeek, een einde aan de status van vrije heerlijkheid. Families die de heerlijkheid tot de 17de eeuw in handen hadden waren Van Diepenbeek, De Sombreffe, Van Schoonvorst, Van Gavere, Van Horne en Van Merode. Door aankopen in 1663 en 1678 door Landcommandeur van Alden Biesen, Edmond Godfried von Bocholtz (1657-1690) kwam de heerlijkheid voor 133 jaar in het bezit van de Duitse Orde.⁴

3.3.1.1.2 *Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen*

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijker bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn. Op de Ferrariskaart valt af te leiden dat er in deze periode geen bebouwing aanwezig was.

³ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Diepenbeek#Geschiedenis>

⁴ Ibidem.

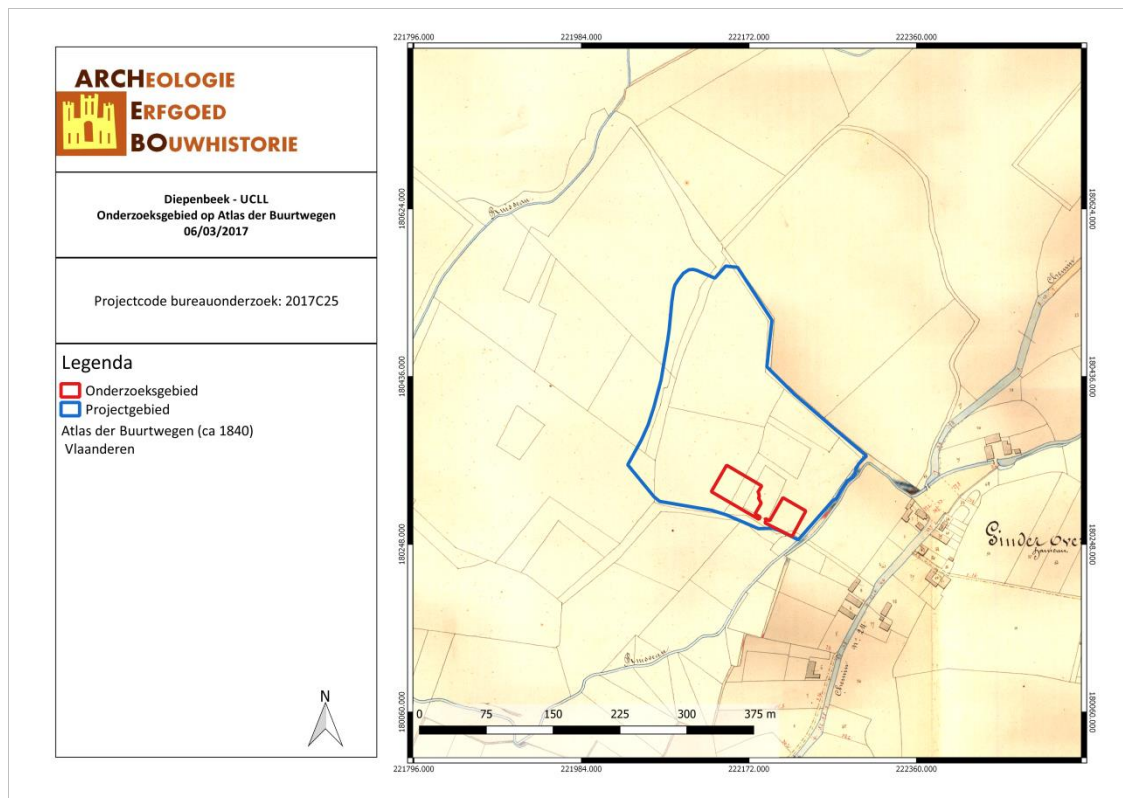

DIUC/17/03/07/16 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt, 2017).

De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De wetgever wilde in 1841 ondubbelzinnig aanduiden welke kleine wegen een openbaar karakter hadden. Bedoeling was dus een inventarisatie te maken van alle "openbare" wegen en "private wegen met openbare erfdienstbaarheid". De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Voetwegen zijn smalle wegen (soms maar 1 meter breed) en de bedding behoort gewoonlijk toe aan de aangelanden. In de periode 1843-1845 werden voor alle gemeenten leggers, openbare registers, van de buurtwegen opgemaakt. Deze zijn de geschiedenis ingegaan als Atlassen der Buurtwegen. Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.⁵ Op onderstaande kaart valt af te leiden dat er ook voor deze periode geen bebouwing aanwezig is binnen het onderzoeksgebied.

⁵ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 2 januari 2017, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

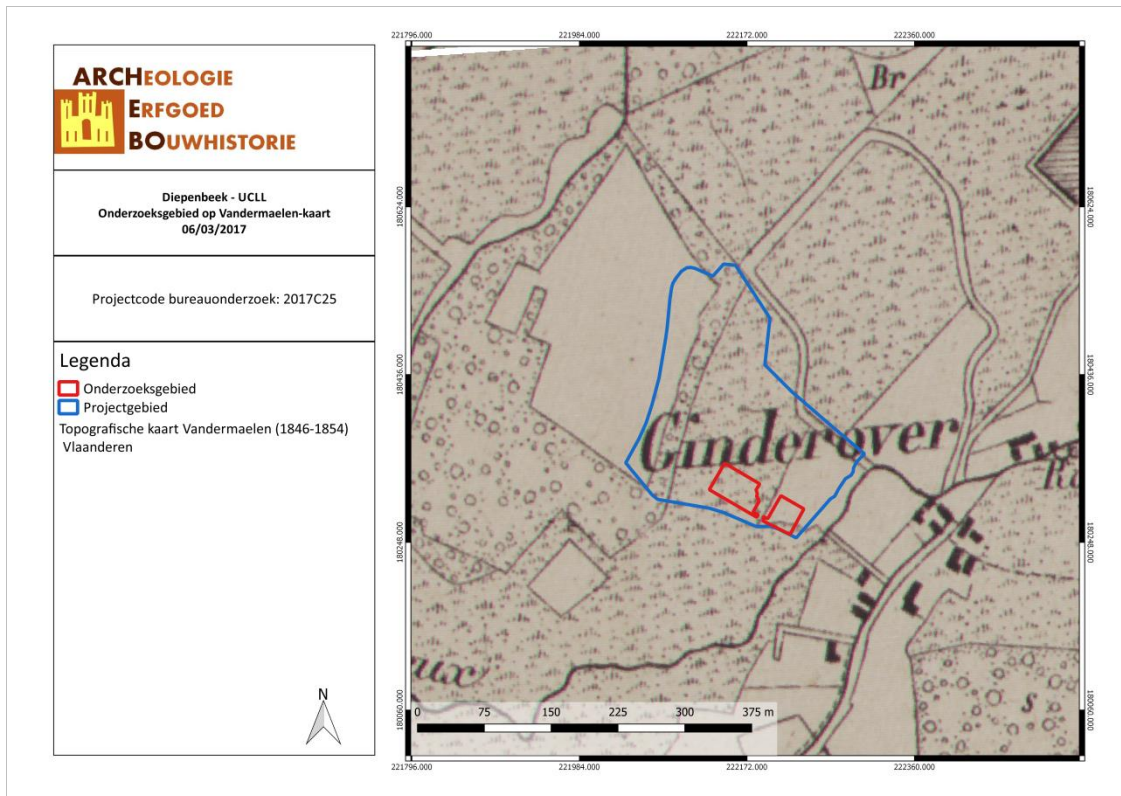
DIUC/17/03/07/17 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Situering van het onderzoeksgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2017).

De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). De Belgische overheid zag voor zichzelf geen taak weggelegd om de kadastergegevens in plannen om te zetten, maar hoopte dat anderen deze taak op zich zouden nemen. In 1836 kreeg Vandermaelen toelating om de kadastergegevens te gebruiken en in kaart te brengen. Dit resulteerde in de topografische kaart "Carte topographique de la Belgique", gemaakt tussen 1846 en 1854 op 250 folio's op schaal 1 : 20.000. Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778.⁶ Wederom valt van deze kaart af te leiden dat er geen bebouwing aanwezig is, gedurende deze periode.

Algemeen kan er beschouwd worden dat er historisch een lage densiteit aan bebouwing aanwezig is.

⁶ Wikipedia, "Vandermaelenkaarten", online encyclopedie, *Wikipedia*, geraadpleegd 7 december 2016, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Vandermaelenkaarten>.

DIUC/17/03/07/18 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Situering van het onderzoeksgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2017).

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het onderzoeksgebied geen gebouwen stonden in de 18de en 19de eeuw. Mogelijk was dit wel het geval in voorgaande periode(s).

Een analyse van de gekende archeologische resten in de omgeving leverde enkele gekende gegevens op in de directe omgeving rond het onderzoeksgebied. Deze vallen allen in de Middeleeuwen tot en met de Nieuwe Tijd te dateren. Hierdoor is het niet ondenkbaar dat er zich binnen het onderzoeksgebied archeologisch interessante sporen bevinden.

De verwachting naar goed bewaarde steentijdsites uit de Holocene periode is laag.. Dit omdat er enerzijds een bodem met een dikke antropogene humus A-horizont (sdm) aanwezig is. Dit kan een plagenbodem zijn waar onder intacte profielen zich nog bevinden, maar het kan eveneens gaan omwille van een plagenbodem door het diepspitten, waardoor alle archeologische sporen vernietigd werden. Vervolgens is er ook een Pep-bodem aanwezig. Dit is een bodemserie zonder profiel. Een laatst bodemserie die aanwezig is een sec-bodem, deze kan als te nat beschouwd worden.

In de omgeving zijn er ook heel wat resten uit latere periodes aangetroffen. Hierbij handelt het om grondsporen en artefacten, gelinkt aan agrarische bewoning of activiteit uit de Middeleeuwen tot Nieuwe Tijd. Mogelijk kan kunnen er binnen het onderzoeksgebied nog oudere grondsporen en artefacten aanwezig zijn.

Gezien het feit dat het onderzoeksgebied volledig bebouwd/verhard is, is het archeologisch niveau vermoedelijk, lokaal, niet bewaard.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Naar aanleiding van een stedenbouwkundige aanvraag heeft ARCHEBO bvba een bureauonderzoek uitgevoerd. Op het terrein zal door de opdrachtgever een nieuwbouw gerealiseerd worden. Uit het bureauonderzoek is gebleken dat het onderzoeksgebied mogelijk lokaal verstoord is door de aanwezige bebouwing en verharding.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Historische gegevens werden door middel van bronnenonderzoek en cartografisch onderzoek verworven. Cartografisch onderzoek heeft aangetoond dat er geen bebouwing aanwezig was binnen het onderzoeksgebied gedurende de 18de en 19de eeuw. Historische bronnen leverden geen enkele aanwijzing op voor de vroegere periodes. Binnen een straal van 1000 meter zijn er enkele archeologische resten aangetroffen, daterende vanaf de Middeleeuwen tot en met de Nieuwe tijd.

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Informatie over de perceelsindeling vinden we terug vanaf het einde van de 18de eeuw. Het cartografisch materiaal geeft zeer duidelijk weer dat de perceelsindeling vanaf deze periode tot vandaag quasi onveranderd bleef.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het onderzoeksgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het onderzoeksgebied geen gebouwen stonden in de 18de of 19de eeuw. Mogelijk was dit wel het geval in voorgaande periode(s).

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

Binnen het projectgebied bevindt zich nu de campus van het UCLL. Binnen het onderzoeksgebied bevinden zich delen van bestaande gebouwen en verhardingen. Deze hebben vermoedelijk het archeologisch niveau verstoord.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1.1.1 *Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek*

Op het terrein zal door de opdrachtgever een nieuwbouw gerealiseerd worden. Het volledige onderzoeksgebied zal bebouwd worden.

Een analyse van de gekende archeologische resten in de omgeving leverde enkele gekende gegevens op in de directe omgeving rond het onderzoeksgebied. Deze vallen allen in de Middeleeuwen tot en met de Nieuwe Tijd te dateren. Hierdoor is het niet ondenkbaar dat er zich binnen het onderzoeksgebied archeologisch interessante sporen bevinden.

De verwachting naar goed bewaarde steentijdsites uit de Holocene periode is laag. Dit omdat er enerzijds een bodem met een dikke antropogene humus A-horizont (sdm) aanwezig is. Dit kan een plaggenbodem zijn waar onder intacte profielen zich nog bevinden, maar het kan eveneens gaan omwille van een plaggenbodem door het diepspitten, waardoor alle archeologische sporen vernietigd werden. Vervolgens is er ook een Pep-bodem aanwezig. Dit is een bodemserie zonder profiel. Een laatst bodemserie die aanwezig is een sec-bodem, deze kan als te nat beschouwd worden.

In de omgeving zijn er ook heel wat resten uit latere periodes aangetroffen. Hierbij handelt het om grondsporen en artefacten, gelinkt aan agrarische bewoning of activiteit uit de Middeleeuwen tot Nieuwe Tijd. Mogelijk kan er binnen het onderzoeksgebied nog oudere grondsporen en artefacten aanwezig zijn.

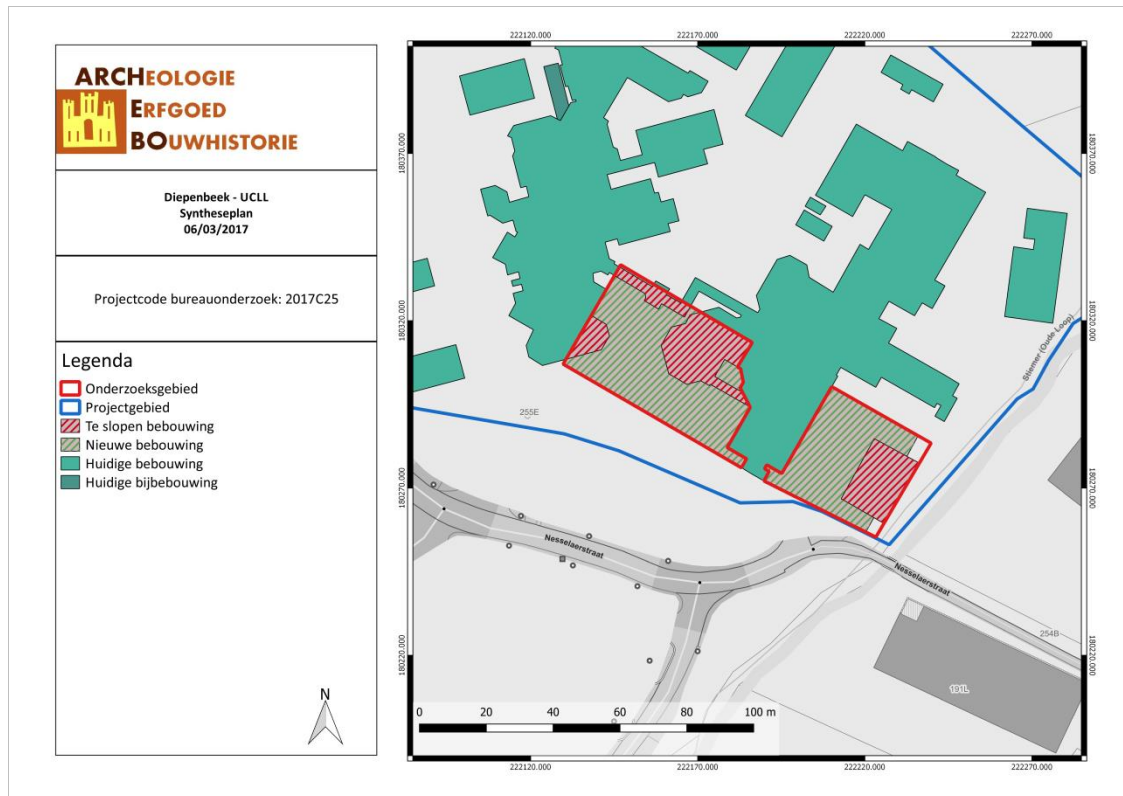
Gezien het feit dat het onderzoeksgebied volledig bebouwd/verhard is, is het archeologisch niveau mogelijk lokaal niet bewaard. Eventuele verstoringen door huidige bebouwing, verharding en leidingen kon niet achterhaald worden, aangezien er geen diepteplannen voorhanden zijn.

4.3.1.1.2 *Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek*

Op het terrein zal door de opdrachtgever een nieuwbouw gerealiseerd worden. Het volledige onderzoeksgebied zal bebouwd worden.

Een analyse van de gekende archeologische resten in de omgeving leverde enkele gekende gegevens op in de directe omgeving rond het onderzoeksgebied. Deze vallen allen in de Middeleeuwen tot en met de Nieuwe Tijd te dateren. Hierdoor is het niet ondenkbaar dat er zich binnen het onderzoeksgebied archeologisch interessante sporen bevinden.

Gezien het feit dat het onderzoeksgebied volledig bebouwd/verhard is, is het archeologisch niveau mogelijk lokaal niet bewaard. De impact van huidige bebouwing en verharding op de ondergrond kon niet achterhaald worden.

DIUC/17/03/07/19 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Syntheseplan met aanduiding van de geplande werken (Geopunt, 2016).

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat er geen bebouwing aanwezig was gedurende de 18de en 19de eeuw. Mogelijk was dit wel het geval in vroegere periodes. Door het feit dat binnen het onderzoeksgebied verhardingen en bebouwing aanwezig is, kan het archeologisch niveau mogelijk, lokaal verstoord zijn. De dieptes van de huidige potentiële verstoringen konden niet achterhaald worden.

Om vast te stellen of er nog bewaarde bodems aanwezig zijn wordt een landschappelijk booronderzoek voorgesteld eventueel gevolgd door een proefsleuvenonderzoek als bodems bewaard zijn.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties:

Dondeyne, S., E. Van Ranst & J. Deckers, 2012. Converting the legend of the Soil Map of Belgium to World Reference Base for Soil Resources, Brussel

Van Ranst, E. & C. Sys, 2000. Een eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen, Gent

Online bronnen

Bodemkaart Vlaanderen, <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/bodemloketten.html/>.

Centrale Archeologische Inventaris (CAI), <https://cai.onroenderfgoed.be/>.

Geopunt Vlaanderen, <http://www.geopunt.be/>.

Inventaris van het Onroerend Erfgoed, <https://inventaris.onroenderfgoed.be/>.

Nationaal Geografisch Instituut (NGI), <http://www.ngi.be/topomapviewer/public/>.

Gemeente Diepenbeek, <http://www.diepenbeek.be>

Wikipedia, <http://nl.wikipedia.org>

6 FIGURENLIJST

<i>Figuur 1: Criteria bij stedenbouwkundige vergunningen.....</i>	<i>4</i>
<i>Figuur 2: Situering van het onderzoeksgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2017)</i>	<i>6</i>
<i>Figuur 3: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2017).....</i>	<i>6</i>
<i>Figuur 4: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2016).....</i>	<i>8</i>
<i>Figuur 5: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2016).....</i>	<i>9</i>
<i>Figuur 6: Situering van het onderzoeksgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2016)</i>	<i>10</i>
<i>Figuur 7: Topografische kaart met situering van het onderzoeksgebied (Geopunt, 2016).</i>	<i>12</i>
<i>Figuur 8: Situering van het onderzoeksgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2016).</i>	<i>13</i>
<i>Figuur 8: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in NW-ZO richting (Geopunt, 2016).....</i>	<i>13</i>
<i>Figuur 10: Ledegem aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2016)</i>	<i>14</i>
<i>Figuur 11: Situering van het onderzoeksgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2016).</i>	<i>15</i>
<i>Figuur 12: Situering van het onderzoeksgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2016).</i>	<i>16</i>
<i>Figuur 12: Uitleg van het type volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2016).</i>	<i>16</i>
<i>Figuur 14: Situering van het onderzoeksgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2016).</i>	<i>17</i>
<i>Figuur 15: Situering van het onderzoeksgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2016).</i>	<i>18</i>
<i>Figuur 16: Situering van het onderzoeksgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2016).</i>	<i>19</i>
<i>Figuur 17: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2016).</i>	<i>19</i>
<i>Figuur 18: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2016).</i>	<i>20</i>
<i>Figuur 19: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt, 2017).</i>	<i>22</i>
<i>Figuur 20: Situering van het onderzoeksgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2017).</i>	<i>23</i>
<i>Figuur 21: Situering van het onderzoeksgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2017).</i>	<i>24</i>
<i>Figuur 22: Synthesepan met aanduiding van de geplande werken (Geopunt, 2016).</i>	<i>27</i>

7 PLANNENLIJST

DIUC/17/03/06/1 - Digitale aanmaak.....	6
DIUC/17/03/07/2 - Digitale aanmaak.....	6
DIUC/17/03/07/3 - Digitale aanmaak.....	8
DIUC/17/03/07/4 - Digitale aanmaak.....	9
DIUC/17/03/07/5 - Digitale aanmaak.....	10
DIUC/17/03/07/6 - Digitale aanmaak.....	12
DIUC/17/03/07/7 - Digitale aanmaak.....	13
DIUC/17/03/07/8 - Digitale aanmaak.....	14
DIUC/17/03/07/9 - Digitale aanmaak.....	15
DIUC/17/03/07/10 - Digitale aanmaak.....	16
DIUC/17/03/07/11 - Digitale aanmaak.....	17
DIUC/17/03/07/12 - Digitale aanmaak.....	18
DIUC/17/03/07/13 - Digitale aanmaak.....	19
DIUC/17/03/07/14 - Digitale aanmaak.....	19
DIUC/17/03/07/15 - Digitale aanmaak.....	20
DIUC/17/03/07/16 - Digitale aanmaak.....	22
DIUC/17/03/07/17 - Digitale aanmaak.....	23
DIUC/17/03/07/18 - Digitale aanmaak.....	24
DIUC/17/03/07/19 - Digitale aanmaak.....	27